



**ህጹጽ ሃገራዊ መጻዋዕታን መድረኻዊ ርእይቶን
ኤርትራዊ ምንቅስቃስ ንፍትሒ**

ኤርትራዊ ምንቅስቃስ ንፍትሒ፣ ንህዝቢ ማእከሉ ዝገበረ፣ ነጻ ስርርዕ ተሳትፎ ሐፋሽ ክህሉ ዘተባብዕ ህዝባዊ ውደባዮ። ከምቲ ስሙ ዚሕብሮ ከኣ ንህዝቢ ኣላዲሉን ወዲቡን፣ ንህግደፍ ብህዝባዊ ዓመጽ ኣቢሉ ክስዕር ዘኽእሎ መደብ ዕዮ ዘለዎ ህዝባዊ ምንቅስቃስ ኢዩ።

መብዛሕትኦም ኣባላት ኤርትራዊ ምንቅስቃስ ንፍትሒ፣ ከም ኩሉ ኤርትራዊ፣ ኣብ ፖለቲካውን ብረታውን መስርሕ ተጋድሎ ህዝቢ ኤርትራ ዝተሳተፉን፣ ኣብቲ ምእንቲ ደሞክራሲያዊን ሰብኣዊን መሰል ኤርትራውያን ንምርግጋጽ ክሳብ ሕጂ ዝቐጸለ ሐርነታዊ ቃልሲ ከኣ እጃሞም እንዳኣበርከቱ ክመጹ ዝጸንሑ ኢዮም።

ኤርትራዊ ምንቅስቃስ ንፍትሒ፣ ነቲ ኣቶ ኢሳያስ ሒዝዎ ብታህሞኽ ዝጓየዮሉ ዘሎ ሐደገኛ መስርሕ ብምግንዛብ፣ ምስ መራሕ መንግስቲ ኢትዮጵያ ዝገብሮ ዘሎ ሰዉር ወተሃደራዊን ጸጥታዊን ውዕላትን፣ ንልዑላውነትና ዝትንክፍ ስምምዓትን፣ ኤርትራውያን ብኣግኡ ተረዲኦም ምስ ግዜ ኣንጻር ሐደገኛነቱ መዚኖም እንተዘይተጓይዮምሉ፣ ሳዕቤኑ ንህሉው መድረኽ ተሐጺሩ ዝተርፍ ጥራሕ ዘይኮነስ ኣንዊሑ ዝኸይድ፣ ንደቅናን ደቂ ደቅና ድማ ዝያዳ ዋጋ ዘኸፍል ከይከውን ዓቢ ስግኣቱ በዚ ታሪኻዊ መግለጺ እዚ ይገልጽ።

ብሰንኪ ውልቀ መላኺን ገባቲን ዝኾነ ስርዓት ኢሳያስ ኣፍወርቂ፣ ሃገርና ኤርትራ ናብ ኣዝዩ ሐደገኛ ዝኾነ መኣዝን ጥፍኣት ሒዙዎ ይጉዓዝ ከምዘሎ፣ ብዘይካ ገለ ውሑዳት የዋሃን፣ መላእ ህዝቢ ኤርትራ ግርም ጌሩ ተገንዚብዎ ኣሎ። ስለዝኾነ ከኣ ኣብ ውሽጢ ሃገር ዝርከቡ ተባዓት ኤርትራውያን፣ ነቲ ኣፈራሪህካ ግዛእ ዝብል፣ ናይ ራዕዲን ሽበራን

ሐጽራት ጢሒሶም ዓው ኢሎም ንድሌትን ሃንቀውታን ህዝብና ዘንጻባርቕ አውያትን መጻዋዕታን ከቃልሑ ምጅማሮም ንዕኡ ዘረጋግጽ አብነት ኢዩ።

ብዘይ ቃል ዓለም ሐቂ ክንዛረብ እንተኹንና፣ ስርዓት ኢሳያስ 327 ዓመታት ንህዝቢ ኤርትራ ከም ድላዩ ክዑምጡቑን ክረግጽን ከሎ ሐያልን በሊሕን ስለዝኾነ ዘይኮነስ፣ ብሐደ ወገን ህዝብና ደረት አልቦ ዝኾነ እምንቶ አብ ልዕሊኡ ስለዘሕደረ፣ ብካልእ ሸነኽ ከአ እቶም ንፍትሕን ደሞክራሲያዊ መሰልን ንምርግጋጽ ክቃለሱ ዝጸንሑን ዘለዉን ተቓዋሚቶ፣ አወዳድባኦም ኮነ አመለካኽታኦም በቲ ንዕኡ ክገጥሞ ዝግብኦ ደረጃን አገባብን ዝመዓራረ፣ ንኹሉ ሐቕፋቶ ብማዕረ ዘሳትፍ መስርሕ ዘይምኽታሎም ኢዩ። ብርግጽ አኼባታትን ጉባኤታትን ዘይተካየደ አይኮነን። ይኹንምበር ገሊኡ አብ ምዝዛም ጉባኤታቱ ዝፍንጣሕ፣ ገሊኡ ከአ ጉባኤታቱ ዛዚሙ አብ ጉዕዞታቱ ተፈሐፊሑ ዝዳኸም ብምዃኑ ህዝብና ልቡ ረጊኡሉ ክዓስሎ አይከአለን። ምስዚ ኩሉ ግን ነቶም ኩሎም አንጊሆም አብ መስርሕ ቃልሲ ንደሞክራሲያዊ ለውጢ ዝተሳተፉን ዝተሰለፉን፣ ትሕዝቶኦም ዘበርከቱ፣ ክቡር ዕድሜኦምን ሂወቶምን ዘሕለፉ፣ ገሊኦም ብጭውያ አብ ማእሰርቲ ዝበለዩ፣ ገሊኦም ከአ ብመስዋእቲ ዝተፈልዩና ጀጋኑ ሐርበኛታት ደቂ ሃገር ብምዝካር፣ አኽብሮትና ወትሩ አብ ቦትኡ ከምዝኾነ ነዘካኸር።

ኤርትራውያን ሎሚ በጺሕናዮ ዘለና እዋን፣ ንዝነበረ ሕሉፍ አልዒልካ ክሲን ሕሜታን ከተካይድ ፣ ሕድሕድካ ከአ አብ ምብልላዕ ክትኣቱ ዘፍቅድ ሃለዋትን ዕድልን ከቶ አይኩነን ። የግዳስ ዘለናዮ ሃዋሁው ናይ ምህላውን ዘይምህላውን ሕቶ ዘለዕል ኮይኑ፣ ንሰብአዊ ክብርና ከም ህዝቢ፣ ንልዑላውነትና ከአ ከም ሃገር ንምውሐስ፣ ካብቲ ዝደቐቐ ክሳብ እቲ ዝፈረየ፣ ካብቲ ዝወሐደ ክሳብቲ ዝበዘሐ ነገራዊ ትሕዝቶና ኮነ ትሕዝቶ ሰብና፣ ዘለና ኩሉ ጸንቂቕና፣ ናብ አዝዩ ሐያል ሐርነታዊ መኸተ ክንኣቱ ዘገድድ ክውንነት ኢና አቲና ዘለና።

ነዚ አዝዩ ተሃዋሲን ሐደገኛ ዝኾነ መድረኽ ብኹሉ አማሊኡ ዘግጥም ብልሃት ከአ፣ ናይ ኩሎም ሃገሮም ከድሕኑ ዝተዓጥቁ ደቂ ሃገር፣ ሃገራዊ ሐቆፍ ዝኾነ ጽኑዕን ቅኑዕን ውደባን ስርርዕን ግድንን ግዴታን የድልየና አሎ። ሎሚ ብዛዕባ ስርዓት ኢሳያስ ደረቱ ዝሐለፎ ግህስትን ግዕዝይናን ግፍዒን ክንዛረብ አይኮንናን። ንሱስ ዓለም ብዓለሙ ፈሊጥዎ ዘስገድገዶ ኢዩ። ብአንጻሩ ግን እቲ ካባና ዝድለ፣ ብዛዕባ ፍቱንን ዘየዳግምን ቅኑዕ ናይ ለውጢ ሐይልታት አሰላልፋን መድረኻዊ አገጣጥማን መስመር ዘጨብጥ፣ ኩሉ ናተይ

ኢዩ ዝብሎ መቃለሲ ባይቶ ዝፍጠረሉ ስትራተጂካዊ ሐባራዊ ውሳኔ ንምብጻሕ፣ ተላዚብካ ናብ ቅልጡፍ ተግባራዊ ህጹጽ ግጥሚያ ምእታውን ምስግጋርን፣ ንጽባሕ ዘይብሃሎ እዋኑ ሕጂን ሎሚን ኢዩ።

ነዚ ኣብ ላዕሊ ዝተጠቐሰ ርእይቶ ብምምርኳስ ከኣ እንሆ ህጹጽ ሃገራዊ መጻዋዕታናን መድረኻዊ ታሪኻዊ ርእይቶናን ነቕርብ።

ምግባር ህጹጽ ሃገራዊ ዘተን ልዝብን

ንኹሉ ዘሳተፈ ዘተን ልዝብን ምክያድ፣ ክህሉ ዝኸእል ዓንቃፊ ጸገማት ምፍታሕን፣ ናብ ሐደ ሐባራዊ ውሳኔ ንምብጻሕን፣ ዓንዲ ማእከል ሰረት ናይ ደሞክራሲያዊ መስርሕ ኢዩ። እዚ ከኣ ኩሎም ደቂ ሃገር ንዘቀራርቦም ኮነ ዝፈላልዮም ርእይቶ ብግልጺ ኣብ መኣዲ ዘተ ኣውራጃም፣ ብሃናጺ ኣገባብን ሃገራዊ ሐላፍነትን ተደሪኹም ዘካይድዎ፣ ናብ ሐደ ጥርኑፍ መኣዲ ቃልሲ ዘምርሕ ኩለንትናዊ ኣርእስቲ ዝሐዘ ኢዩ። ስለዚ ዕዉት ነቓዕ ከኣ ዘይሐድግ መታን ክኸውን፣ ዘተን ልዝብን ባዘም ዝስዕቡ ኤርትራዊ ኣካላት ሕብረተሰብ ተማሊኡ ክካየድ ንርኢ።

- ኩለን ውድባት፣ ሰልፊታት፣ ፖለቲካዊ ምንቅስቓሳት፣ ናይ ሲቪካውያን ማሕበራት ትካላትን፣ ናይ ሜድያ ትካላትን፣ ዘጠቓለለ ክኸውን።
- መሰረታዊ ዕላማ

1. ንዲክታቶርያዊ ስርዓት ህግደፍ ሰረታቱን ካብ ሱሩ ምሒኻ፣ ካብ ውልቀ ሰብ ዝጅምር ንመላእ ሕብረተሰብ ኤርትራ ከኣ ደሞክራሲያዊን ሰብኣዊን መሰላት ዘውሕስ፣ ብልዑላውነት ናይ ሕጊ ዝመሐዳደር ሹም ኣሕዋት ዝኾነ ደሞክራሲያዊ መንግስቲ ምህናጽ።
2. ንብዙሕነት መልክዕ ሕብረተሰብ ኤርትራ ዝተቐበለ፣ ንዝተፈላለዩ ሃይማኖታዊ እምነታትን፣ ባህልን ልምዲን ቋንቋን ሕብረተሰብ ኤርትራ ዘኸብርን ዝቀባበል ባይታን ዘተኣማምን ሃዋሁውን ምፍጣር።
3. ንድሕሪ ውድቀት ስርዓት ኢሳያስ ዘገልግል፣ ናብ ምሉእ ቅዋማዊ ግዝኣተ ሕጊ ዘስጋግር፣ ኩሉ የማናይ ኢዱ ዘንበረሉ ዝቐበሎ ንጹር መርሆን ሃገራዊ ስትራተጂን ምሕንጻጽ።

4. ንልዑላውነት ኤርትራን ሐድነት ግዝአተ መሬታን ንምውሐስ፣ ንዝፍጠር ተጻብኦ ንምጽራር፣ አድላይነት ምስዝርከብ ከአ ንምምካቱ፣ ንመላእ ህዝቢ ኤርትራ ዘለዓዕልን ሃገራዊ ንፆቱን ሞራሉን ዝስሕልን መደባት ምድላው።
5. ኣብ መደምደምታ ከአ ስልጣን ምሉእ ብምሉእ ናብ ኢድ ዋንኡ ዝኾነ ህዝቢ ተረኪቡ፣ ናብ ስልጣን ናይ ምድያብን፣ ካብ ስልጣን ናይ ምውራድን ምሉእ መሰሉ ጨቢጡ፣ ኣብ ብዝሐ ሰልፋዊ ስርዓተ ውድድር ዝተመስረተ መስርሕ ተኸቲሉ ፣ ንሃገራዊ ቅዋም ተሞርኩሱ ዝመርሖ ስልጣን መንግስቲ ክዉን ንምግባር ይኸውን።

ኤርትራዊ ምንቅስቃስ ንፍትሒ ነዚ መድረኻዊ ታሪኻዊ መጻዋዕታ ከቕርብ እንከሎ፣ እቲ ቀንዲ መልእኽቱ ኣብዚ ሰፊሩ ዘሎ ዝርዝር መንቀሊ ድኣእምበር፣ ኩሎም ዝምልከቶም ደቂ ሃገር ከጉድልሉ ኮነ ከስፍሕዎ ክፉት ምዃኑ ንኣምን ። በዚ ኣጋጣሚ ክንብሎ እንደሊ ካብ ዝተፈላለዩ ኣካላት ዘዝቐረበ መጻዋዕታን እማመን፣ ዊሒጥካዮ ህጣምካ ምጥፋእ ዘይኮነስ፣ መኣረምታ ይኹን መተባብዒ ክኸውን ይኸእል ኢዩ ዝተባህለ፣ ነጻ ርእይቶታት ካብ ደቂ ሃገር ክወሃቦ ግድንን ግዴታን ኢዩ። ከመይ እቲ ከቢድን ኣዝዩ ዝተሓላለኸን ሃገራዊ ጸር ግደፍ ተፈላሊና ኩሉናኳ እንተኸኢልናዮ ንጋዶ ኢዩ። ስለዚ ርእይቶ ሕድሕድ ብምድምማጽ ግቡእ ሃናጺ መልሲ ናይ ምውህሃብ ልምዲ ከነጥሪ ይግባእ።

ኣብ ጉዕዞ ክካየድ ዝግብኦ ንጥፈታት

ሰፊሕ ሃገራዊ መስርሕ ዘተ ክሳብ ዝጅመር፣ ነቲ ፖለቲካዊ ውድባትን ሰልፊታትን ምንቅስቃሳትን ብናይ ዜና ማዕከናቶም ጸረ መላኺ ስርዓት ዘቃልሕዎ ፣ ከምኡውን ግዲሳት ደቂ ሃገር ብውልቃዊ ሐልዮት ደረጃ ዝካየድ ናይ ሬድዮን ተለቪዥንን፣ ዩትዩብን ፈይስ ቡክን ሃናጽን እሩምን ዝኾነ ምልዕዓላት፣ ክሳብ ጥርኑፍን ስሩዕን ህዝባዊ መልክዕ ዝሕዝ ንጥፈታቱ ዝያዳ ከበራትዑ ኣዚና ነተባብዎ። ወነንቲ ናይ ዜና ማዕከናት ኣብ ሓድነት(ምጥርናፍ) ህዝቢ ዓቢ ተራ ስለ ዘለዎም ሓድነት ንምዕቃብ ኣብ መንጎኦም ናይ ሕድሕድ ርኽክብ ክገብሩ ነማሕጽን ። ነቶም ሃገር ኣብ ሐደጋ ከይትወድቕ ሰጊእም፣ ብደረጃ ውልቆም ለይትን መዓልትን ኣብዚ ሸነኽ እዚ ዝነጥፉ ደቂ ሃገር ከአ ኣዚና ነመስግኖም።

በዚ ኣጋጣሚ ነቶም ነብሶም ኣብ ስነ ጥበብን ኪነት ሙዚቃን ሰሪዖም ዝዋስኡ፣ ዓቢይትን ናእሽቱ ሰብ ተስፋ ዝኾኑ መንእሰያትናን እንዳኣድነቕና፣ ኣብ ዝገብርዎ ናይ መዝሙርን ሙዚቃን ኪነትን ምውህሃድ፣ ንኤርትራዊ ዜጋ ሃገራዊ ወኒኑን ህዝባዊ ንፆቱን ዘለዓዕል መደባት ሰሪዖም ዝያዳ ከደንፍዕዎ ነተባብዎም።

➤ መልእክትን ምሕጽንታን ንክቡር ተቃላሳይ ህዝብና

እቲ ካብ ግዜ ብረታዊ ቃልሲ ጀሚሩ ተቃላሳይ ወድናን ጅግና መራሒናን ኢልካ፤ ዘይተአደነ ክቱር አኽብሮትን እምነትን ዘንበረልካሉ ኢሳያስ አፍወርቂ፤ ሎሚ ካብቲ ዘበገሰካዮ ቅዱስ ኤርትራዊ ሃገራዊ ዕላማ ከዲዑ፤ ካባኻ ካብ ህዝቢ ኤርትራ ብልቡ አርሒቕ ብምሽፋት ፣ ንሃገራዊ ልዑላውነትካን ግዝአት ሐድነት መሬትካን፣ ንስኻ አብ ዘይትፈልጦ አብ ስዉር ዋጋ ዕዳጋ አውራዱ፣ አብ ቃልዕ ሰጣሕ ጎልጎል ደርብዩካ፣ ነቲ ነዊሕ መዋእል ዝወሰደ ስዉር ምስጢራዊ ጠላም ክድዓቱ መደምደምታ ምዕራፍ ክገብረሉ፣ አዲስ አበባን ጎንደርን ብምምልላስ፣ ምስቶም መዋድይቲ ውዲቱ ከጸንብሎ ይጓዩ ከምዘሎ በሪሁልካ ክኸውን እምነትና ኢዩ።

ተንኮለኛ ኢሳያስ አፍወርቂ ንህዝቢ ኤርትራን ደቂን መታን ከደናግር “ዶብና ከይተሐንጸጸ ምስ ኢትዮጵያ ዘተን ዘረባን ፍጹም የለን” ብምባል ንዕስራ ዓመታት ከጨፍሮ ከምዘይጸንሑ፣ ነቲ ካብ ነዊሕ እዋን ብሐልዮት ኢማራትን ስዑድያን ክኸይድ ዝጸንሑ ስዉር መስርሕ ዘተ፣ አብይ አሕመድ ንውዕል አልጀሪስ ብዘይ ቅድመ ኩነት አብ ግብሪ ከምዝትርጉሞ ክእውጅ፣ ኢሳያስ ከአ ከም ሃንደበት ዝቐረበሉ መጻዋዕታ መሲሉ ክቐበሎ ዝብል፣ ተመስሪሑ ዝቐረበ ፖለቲካዊ ተዋስኦ ንአዳም ገረሞ ኢዩ። አብቲ ፈለማ እዋን ሰላም ወሪዱልና ብምባል፣ ሐቂ መሲሉካ ተስፋ ጌርካሉ ዕልልታ ሐዊስካ፣ ከምዝተቐበልካዮ ንጹር ሐቂ ኢዩ። ይኹንምበር ኢሳያስ ዝሐብኦ ምስጢሩ ናብ ቃልዕ እንዳተጋህደ፣ መደቡን ዕላምኡን ዕርቃኑ ወጺኡ፣ ካብታ ንሰላሳ ዓመት ተዋጊእካ ዝሰዓርካያ ኢትዮጵያ ዓስበ ጸማኡ ክቐበል፣ “ ስልጣነይ አረኪበ አለኹ ... ካብ ሕጂ ንድሐር ዶክተር አብይ አሕመድ ኢዩ መራሒና . . . ሐደ ሃገርን ሐደ ህዝብን እምበር ክልተ ህዝብን ክልተ ሃገርን አይኮንናን ክብል፣ ድሕሪ ምንዛዙ ናይ ድራር እንግዶት ከም ዝተገብረሉ፣ ብዓይንኻ ተዓዚብካዮ ብእዝንኻ ከአ ሰሚዕካዮ አለኻ። ክቡር ህዝብና ደጊም ኢሳያስ ሕሳቡ ምስ ህዝቢ ኤርትራ ወዲኡ ኢዩ። ኢትዮጵያዊ ሽታ እምበር፣ ኤርትራዊ ጨና ከአ ፈጺሙ ከምዘይብሉ፣ ዘይቀበጸ ኤርትራዊ እንተሎ ዝቐብጸሉ ሰዓትን መድረኽን መጨረሻኡ ሕጂ ኢዩ። ስለዚ ካብቲ ኢሳያስ አጻዊዱልካ ዘሎ ሐደጋታት መታን ክትከላኸል ነታ ብኸንደይ አሸሐት ከፊልካ ዝዓቀብካያ ኤርትራ ከአ ንምውሐስ፣

ንህዝብና አብዚ መድረኽ ሃገራዊ መኸትኡ ከገልግሎ ይኸእል ኢዩ ዝበልናዮ ነዚ ዝስዕብ ርእይቶ ነቕርብ።

1. ክሳብ ናይ ኩሉ ጥርኑፍ ሃገራዊ ዘተን ልዝብን ዝጅመር፣ ኣብ ዘለኻዮ ከተማን ሃገራትን ህጹጽ ኅስጋስ ብምክያድ ኣኼባታትካ ክትሰርዕን፣ ዝመርሑኻን ዘወሃህዱኻን ብቐዓት ሽማግሌታት መሪጽካ ምንቅስቓሳትካ ብዘይ ውዓል ሕደር ምጅማርን መደባትካ ምስራዕን።
2. ካብ ነብሲ ወከፍ ከተማታት ዝተመርጹ ሽማግሌታት፣ ናይ ሐባር ኣኼባታትን ዘተን ብምክያድ፣ ዝሰፍሑ ህዝባዊ ስሩዕን ውዳብን ጉዕዞ ንምትሓዙ ክነጥፉ። ብኡ ኣቢሎም ንህዝቢ ዝመርሕን ዘማእክልን ዞባዊ መሪሕነት ህዝቢ ክመርጹ።
3. እቲ ምጥርናፍ ነጻነቱ ዝሓለወ ህዝባዊ ውዳብ ዝሓዘ ኮይኑ፣ ንዝተወደቡን ዘይተወደቡን ዘጠቓለለ ይኸውን። ይኹን እምበር፣ ነብሲ ወከፍ ሰብ፣ ነብሱ ንውልቁ ወኪሉ እምበር፣ ንኻልእ ከምዘይውክል ክፍለጥ ይግባእ። ብሕጽር ዝበለ እቲ ውደባ ካብ ህዝቢ ንህዝቢ ዝብል ህዝባዊ ምልዕዓል ዘካይድ ውደባ ኢዩ።
4. እዚ ህዝባዊ ውደባዚ ብብሃገራቱ እንዳሓየለ ምስከደ፣ ዓለም ለኻዊ ሲቪካዊ ህዝባዊ ባይቶ ክቕውምን፣ ነቲ ስዒቡ ዝመጽእ መድረኻትን እንተኾነ ዋሕስ ረብሐን ጠቕሚን ህዝቢ ዝከላኸል ትካል ኮይኑ ክቕጽል ይኸእል ኢዩ።
5. እዚ ነጻ ህዝባዊ ውደባዚ ነቶም ሃገራውያን ፖለቲካዊ ሓይልታት ናይታ ሃገር፣ ናብ ሓደ ሃገራዊ ርእይቶን ሐባራዊ መስርሕን ንምምጻእም፣ ተጽዕኖ ክፈጥርን ከተባብዕን ብቐዓት ዝወነነ ክኸውን ይኸእል ኢዩ። በዚ ኣቢሉ ከኣ ፖለቲካዊ ቅሳነት ዘለዎ ሃገር ኣብ ምርግጋጽ ታሪካዊ እጃም ክጻወት ይኸእል ኢዩ።
6. እዚ ህዝባዊ ምጥርናፋት እዚ ሓዩሉን ደንፊዑን እንተኸይዱ፣ ኣብ መንግስታት ተጽዕኖ ክፈጥርን ርእይቶኡ ክስማዓን ይኸእል ኢዩ። ነቲ ዝመጽእ መድረኽንውን ምቹእ ዝኾነ ዲፕሎማሲያዊ ባይታ ዝምድና ንኤርትራ ከጣጥሕ ይኸእል ኢዩ። ነቲ ዝግበር ሰፊሕ ሃገራዊ ዘተን ልዝብን መስርሕ ኣብ ዝግበር ጻዕርታት ከኣ ኣዝዩ ዓቢይ ኣበርክቶ ክገብር ይኸእል ኢዩ።
7. ዓወትን ኣሳልጦን ክሓፍስ፣ ዘተኣማምን ሰረት ዘለዎ ህዝባዊ ስርርዕን ምልዕዓልን መታን ክኸውን፣ ንኹሉ መልክዓትን እምነታትን ዘለዎም ኣካላት ሕብረተሰብ ኤርትራ ሓቕፋ ዘጠቓለለ ክኸውን ተመራጺ ጥራሕ ዘይኮነስ፣ ግድንን ግዴታን ኢዩ። ከመይ ንሱ ኢዩ ድሕሪ ውድቀት ፋሺስታዊ መላኺ ስርዓት፣ ንመጻኢ ጉዕዞ ህዝብና ዝቕይስ፣ ቀንዲ ናይ ቅሳነትና መነሃሪን መንጠሪን ባይታና ብምዃን፣ ናብ ቅልጡፍ ምዕባሌ ንሃገርና ዘሰጋግር ወሳኒ መሳልል።

ስለዚህ ክቡር ህዝብና ሐይልካን አቃልቦካን አብ ፖለቲካውያን ውድባት ጥራሕ ምድርባይ ዘይኮነስ፤ ንስኻውን ከም ህዝቢ ወሳኒ ተራን እጃምን ከም ዘለካ አስተውራልካ ሃዩ ካብ ሕጂ ተለዓል ሃገርካን መጻኢ ትውልድካን አድሕን።

➤ ምሕጽንታን መጻዋዕታን ንምሁራት ኤርትራውያን

ምሁር አካል ወትሩ ንሕብረተሰብ ናብ ዝለዓለ ደረጃ ምዕብልና ንክሰጋገር ንመንእሰይ ወለዶ ሃገር ሃኒጹ ዘስተምህር ኢዩ። ምሁር አካል እቲ ዝለዓለ ናይ ዝተፈላለዩ አካዳሚካዊ ናይ ሳይንስን ተክኖሎጂን ስነ-ምግባርን ፍልስፍናን ሕግን ... ወዘተ ዝለዓለ አፍልጦ ዝወነነ ኮይኑ አብ ምቕያር ሕብረተሰብ ዝለዓለን ወሳኒን ተራ ዘለዎ አካላት ኢዩ። ምሁር ኤርትራዊ ድሕሪ ነጻነት ምርግጋጽ ሃገሩን ህዝቡን ከገልግል ዓቢ ድሌትን ሃንቀውታን እኳ እንተነበሮ፤ ውዲተኛ ስርዓት ኢሳያስ አፍወርቂ ግን ኮነ ኢሉ ንህዝቢ ኤርትራ አደንቀሩ መታን ክገዝእ፤ ነታ ዝነበረት ሕንቲ ዩኒቨርሲቲ አስመራ ዓጽዩ፤ ንኹሎም ብክቱር ባህጊ ተተስፋዮም ዓዲ ብምእታው ሂወቶም ከይበቐቐ መንእሰይ ወለዶ ንምህናጽ ዝተዓጥቁ ምሁራት ደቂ ሃገር ብዝተፈላለዩ ምስምስ ፈጠሩ በቲኑዎም ኢዩ። ኤርትራ ከአ ሎሚ ዘይኮነ ሽቡ ኢያ ዓዊራ። ስለዚ ሕጂኻውን እንተኾነ ንምሁራት ኤርትራውያን እዚ ዝስዕብ መጻዋዕታና ነቕርብ።

1. ኩሎም አብ መላእ ዓለም ተበታቲኖም ዝርከቡ ምሁራት ኤርትራውያን ሕድሕዶም ክጫነውን ርክክብ ክገብሩን፤ ንሃገሮም ኤርትራ ካብዚ አንጻላልዩዎ ዘሎ ዘፍርህ ሐደጋ ንምውጻእ ኮንፈረንሳት ሰሪዖም ዓውደ ዘተን መጽናዕትን ክገብሩ ታሪኻዊ መጻዋዕታና ነቕርብ።
2. አብቲ ዘካይድዎ ኮንፈረንሳት ከአ በብዓውደ ሞያኦም ፍልጠቶምን ዘቕረብዎ ዓውደ መጽናዕቲ ምርኩስ ብምግባር ንዕኦም ዝጥርንፍ ሞያዊ ማሕበር ክፈጥሩ ነማህጽን። ከመይ ነብሱ ዝወደበን ዝሰርዔን ምሁር ሞያዊ ሐይሊ ምስ ዝህልወና፤ አብቲ ድሕሪ ውድቀት መላኺ ስርዓት እንገብሮ መሰጋገሪ መድረኽ ወሳኒ ዝኾነ ናይ ዳግመ ህንጻ ሃገር ምዕብልን ቅልጡፍን ተራ ክጻወት ትጽቢት ስለዝግበረሉ።
3. ዝተወደበን ነብሱ ዝሰርዔን ምሁር ሐይሊ አብ ሸነኽ ዓውደ ፍልጠት ጥራሕ ዘይኮነስ፤ ንህልዊ መድረኽን ፣ ድሕሪ ለውጢ ዝኾነውን ፖሊሲታት አብ ምሕንጻጽን ምድላውን እውን እንተኾነ ዓቢ እጃምን ተራን ስለዘለዎ፤ ሃገሩን ህዝቡን ከም ዝጽብዩዎ ከስተውዕል ይግባእ።
4. ምሁራት ኤርትራውያን ነቲ ተስፋ ዝግበረሉ ሰፊሕ ሃገራዊ ዘተን ልዝብን ዘገልግል ዓውደ መጽናዕቲ ብሐባር ኮነ ብውልቀ አዳልዮም ከቕርቡ ህዝቦም ትጽቢት ከምዘለዎ ነዘኻክሮም።

➤ መጻዋዕታን ምሕጽንታን ንሃብታማት ነጋዶ ኤርትራ

ብሰንኪ ገባቲን ብሐቲን ውልቀ መላኺ ኢሳያስ ሃብትኹምን ርእሰማልኩምን አፍልጦኹምን አብ ሃገርኩም ኤርትራ ከይተፍሰሱ፣ ነታ ብኸንደይ ደም ጀጋኑ አሕዋትኩም ዝተረኸበት ሃገር ከይተማዕብሉን ከይተልምዑን ዝተሐረምኩም፣ መታን ኩባንያታት ህግደፍ ከይትወዳደርወን ንሃገር በይነን ብሒተን ክራስያ ፈቐዶ ሃገራት ከምዝተባረርኩም ዓለም ብዓለማ እትፈልጦ ኢዩ። እንተኾነ ግን ህዝቢ ኤርትራ በብዝኸዶ ተበቲኑ አይተርፍን ኢዩ። ኩሉ ኤርትራዊ አብ ዘለዎ ሃልዩ በብታ ዝኸእላ ነብሱ ወዲቡን ሰሪዑን እንተ ተንቀሳቂሱ ወጋሕታ ኤርትራ ብርግጽ ክቀላጠፍ ይከአል ኢዩ። ሃገርኩም ኤርትራ ሎሚ ኢሳያስ አፍወርቂ ዝብሃል ግለሰብ፣ ንሰኹምን ህዝብኹምን አብ ዘይትፈልጥዎ ሰዉር ዕዳጋ አእትይዎ ከም ዘሎ ትስሕትዎ አይንብልን። ስለዚ ንዓኹም ዝኸውን ሃገራዊን ታሪኻዊን መጻዋዕታና ከአ እንሆ ነቕርበልኩም።

1. ሕድሕድኩም እትፋለጡ ዜጋታት ናይዛ ሃገር እዚአ ዘበልኩም፣ ብምርኻብ ናይ ኤርትራውያን ሰብ ሃብቲን ነጋዶን ማሕበር ከተቐሙ ነተሐሳስብ።
2. ካብዚ ሃገርና ኤርትራ አንጻላልዩዎ ዘሎ ሐደጋ ንምውጻእ፣ ክትገብርዎ እትኸእሉ ደገፍን ሐገዝን መጽናዕቲ ከተካይዱን፣ ንለውጢ ከቀላጥፍ ይኸእል ኢዩ እትብልዎ ፕሮጀክትን ፕላንን ክትስእሉ ነተባብዕ። ናትኩም እጃም አብታ ድሕሪ ውድቀት ኢሳያስ እትህጸ ሃገር ንምዕብልናአ ዘቀላጥፍ ተራን እጃምን ዓቢ ብምዃኑ ብምግንዛብ ብሐሳብ ኮነ ብማተሪያል ተሳታፍነትኩም ምርአይ አገዳሲ ምዃኑን፣ ከምኡውን ሰፊሕ ሃገራዊ ዘተን ልዝብን ንኸካየድ ተጽዕኖን ድፍኢትን ንኸትገብሩ ነተባብዕ።

➤ ንናይ ኩሎም እምነታት መራሕቲ ክርስትናን ምስልምናን ምሕጽንታ

ንሕና ከም ህዝቢ ንክርስትና ኮነ ምስልምና፣ ንክልቲኡ ቅዱስ ሃይማኖታት ካብቶም ቀዳሞት ዝተቐበልዎ አህዛብ ኢና። ካብ አቦታትናን አቦሐጎታናን አትሒዙ ከአ እዚ ክልተ ቅዱስ ሃይማኖታትጊ ምልክት ምጽዋዋርን ሕውነትን ሐልዮትን ሰላምን እምበር ንሐንቲ መዓልቲ ጸገም ፈጢሩልና አይፈልጥን ኢዩ። አብ ውሱን መድረኽ ንእምነትና ምርኩስ ብምግባር ነቓዓት ብምፍጣር ናይ ምግጫውና ፈተና ተርእዮ አቕልቅልኳ እንተበልዎ፣ ለባማት አቦታና ግን አብ ቤተክርስትያንን መስጊድን ብምኻድ ስጋ ብሐደ ሐሪዶም ብምብላዕ ክፍስዎ ከለዉ ታሪኽ መስኪሩ ኢዩ። እዚ ክንብል ከለና ግን ገለ ፖለቲከኛታት ደቂ ሃገር መምስ ደኸሙ መሕብኢ ክጥቀምሉ አየልዓልዎን ክንብል አይንኸእልን ህዝብና ግን ኩሉ ነዚ ምምቕቓልዚ አይተቐበሎን። እኳ ድአ ንሐድነት ክረጋገጽ ኢዩ ዝያዳ

ጽዒሩ። ሎሚ እቲ ኣብ ቃልሲ ኤርትራ ዘራጊቶ ኮይኑ ሰሊኹ ዝኣተወ፣ ጅምር ከብል ኣስላም ክርስትያን ብምባል ዝነቀወ፣ ኣብ ነቓዓት ፍልልያትና ክዓቢ ከም ዝኸእል ተመኪሩ ዝወፈረ ኢሳያስ ኣፍወርቂ ዝብሃል ግለሰብ፣ ንኹለን ናይ ህዝብና ቤተ እምነታት፣ ኣስላም ኮነ ክርስትያን ብብሐደ ኣብ ውሽጣዊ ጉዳያተን ኣትዩ፣ ኣቕሽትን መሻይኻን ጳጳስን ፓስተራትን ወሰን ኢሉ ብምህዳን፣ ኣብ ፈቕዶ ኣብያተ ማእሰርቲ ብምድጓን፣ ብምቕታል ብምጭዋይ ኣራኪስዎን ደፊርዎን ኢዩ። እዚ ዝገበረሉ ከኣ ብዕላማ ኢዩ። ከመይ ሃይማኖታዊ እምነትን ባህልን ልምዲን ዘይብሉ ሕብረተሰብ፣ ፈሪሃ እግዚአብሄር/ ረቢ ዘይብሉ ህዝቢ፣ ዝተበታተነ ዕቡይ ተጀሃሪ ሕድሕዱ ዝጠራጠር ናይ ዕዋላ ዓይነት ሕብረተሰብ ኢዩ ኮይኑ ኢዩ ዝፍጠር። ኢሳያስ ልክዕ ድሕሪ ነጻነት ንኣብያተ ክርስትያናትን መሳጊድን ብምጽራር፣ ሳዋዶ ዊዳዶ ሳሕልዶ ብዝብል መደበራት ከፊቱ ክጉብዝ ዘዘጀመረ ካብ ገዝኡን ስድራ ቤቱን በስገዳድ እንዳወሰደ፣ ብናቱ ሐዲሽ ባህልን ልምዲን ፖለቲካዊ ሕጽቦን ዝተሃንጸ ወለዶ ኢዩ ሃኒጹ። እቲ ሎሚ ብጭካኔ ሕድሕድ ዝተመልኤ ፈሪሃ ኣምላኽ/ ረቢ ዘይብሉ፣ ሐዉን ሐፍቱን ዝሸይጥ፣ ኣብ ፈቕዶ ክቃተል ዝርኤ መንእሰይ ከኣ መንጸብረቕታ ናቱ ኢዩ። ብርግጽ ወለዶ ዘዕበኻዮን ዘውረስካዮን ዘርኣኻዮን ዝሰምዖን ኢዩ ዝገብር። ህሉው መንእሰይ ኤርትራ ኣብ ኣደራዕ ዘለዎ ፈታኒን ክፉእን ዘመን ድኣ ተፈጢሩምበር ናቱ በደልን ኣይኮነን። ኣደራዕ ህዝቢ ኤርትራ እንኮ ኢሳያስ ኢዩ። ስለዚ ኣቦታት መራሕቲ ሃይማኖት እምነታት ኤርትራ እዚ ዝስዕብ መጻዋዕታ ነቕርቡሎም።

1. መራሕቲ ሃይማኖታት ዝኾኑ ኣቦታትና ኣብ ኣብያተ ክርስትያን ድዩ መሳጊድ እምነታቶም ኣኸቢሮም፣ ንሕብረተሰብና ከምቲ ናይ ኣቦታትና ናብ መንገዲ ምጽዋርን ምክእልን ሐድነትን ዘምርሕ ንስጋስን ኣስተምህሮን ክህቡ።
2. ኣብ መንጎ ክልቲኡ መራሕቲ ሃይማኖታት ኣብ ምክብባርን ሐልዮትን ዝተሰረተ ጥቡቕ ዝኾነ ዝምድናን ምትእስሳርን ክህሉ።
3. ነቲ እኩይ መላኺ ኢሳያስ ኣብ መንጎ ክልቲኡ ቅዱስ እምነታትና ጥርጥር ዝዘርእ ዝፈጠሮ ኩነታት ምስዝህሉ ከምዝምሐው ምግባር።
4. ኣብ ኩሉ ናይ እምነታትና ዓውደ ትካላት ንሐድነት ህዝቢ ኤርትራ ዘተባብዕ፣ ሐደ ኣብ ልዕሊ እቲ ካልእ ዝኾነ ወጽዓን በደልን ከይገብር ኣስተምህሮን ምልዕዓልን ክገብሩ።
5. ናይ ኩለን መራሕቲ ሃይማኖታትና ዝኾኑ ኣቦታትና ሰፊሕ ሃገራዊ ዘተን ልዝብን ክካየድ ጻዕርታቶም ከካይዱ፣ ኣብቲ ዝግበር ኣኼባታት ከኣ እንዳተረኽቡ፣ ኩላቶም ሐቢሮም ንያትን ሞራልን ህዝቦም ክስሕሉን ከተባብዑን፣ ብግልጺ ከኣ ንእኩይ ተግባራት በታታኒ ስርዓት ከቃልዑን፣ ንሃገራዊ ልዑላውነትና ኣብ ሐደጋ ዘእቱ ምንቕስቓሳቱን መግለጺታቱ ብዕሊ ክኹኑኑን ኣብ ህዝቢ ከጋልጹዎን ነማሕጽን።

አብ መወዳእታ ክንብሎ እንደሊ፣ እዚ ኩሉ ብዝርዝር ንመላእ ሕብረተሰብና
ብብዝምልከቶ ወገን ዝገበርናዮ ፍሉይ ጸዋዒትን ምሕጽንታን ብግቡእ ተረዲኡ አብ ግብሪ
ከውዕሎ እንተድኣ ክኢሉ፣ ህዝቢ ኤርትራ ብስሙር ሐያል ሃገራዊ መኸትኡ አብ አምላኹ
ወይ ረቡ ተሞርኪሱ፣ ነቲ ጸልማቱ ዝቐንጥጥ ብርሃን ወጋሕታ አብ ዝሐጸረ ክርኢ ከም
ዝኸእል ምንም ዘጠራጥር አይኮነን። ናይ ኢሳያስ ህልውና ንሱ ስለዝሐየለን ስለዝበርትዔን
አይኮነን፣ የግዳስ ንሕና ከም ህዝቢ ትሕዝቶና ሰኣን ምውህሃድና፣ ዓቕሚታትና ሰኣን
ምጥርናፍና፣ ሕድሕድና ሰኣን ምክብባርና ዘርኣናዮ ስንፍናን ድኸመትናን ጥራሕ ኢዩ።
ሕጂውን ወጊድ ንሕድሕድ ምብልላዕ፣ ምንጽጻግ ምክሳስ።

ዘልኣለማዊ ዝኸሪ ንሃገር ዘውሓሱ ሰወኣትና !!
ብስሙር ኤርትራዊ ሃገራዊ መኸተ ክንዕወት ኢና!!
መላኺ ስርዓት ክድምሰስ ፍትሒ ከኣ ክነግስ ኢዩ!!

ኤርትራዊ ምንቕስቓስ ንፍትሒ
13 ሕዳር 2018

Email : em4j2012@gmail.com